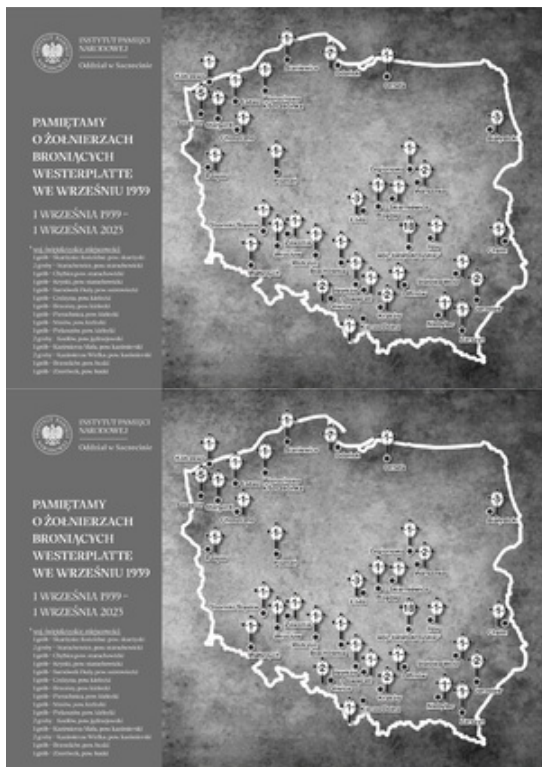

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/189840,Pamietamy-o-zolnierzach-broniacych-Westerplatte-w-woj-slask-im-Gliwice-Slawkow-Bl.html>
06.05.2024, 20:11

**Pamiętamy o żołnierzach broniących Westerplatte
w woj. śląskim - Gliwice- Sławków - Blachownia, 1
września 2023**

1 września upamiętniliśmy żołnierzy z Wojskowej Składnicy Tranzytowej na Westerplatte, którzy w 1939 r. stawiali bohaterski opór niemieckiej agresji. Instytut Pamięci Narodowej w 84. rocznicę wybuchu II wojny światowej złożył hołd polskim żołnierzom, którym jako pierwszym przyszło walczyć z niemieckim najeźdźcą. Od 1 do 7 września 1939 roku bronili się, mimo osamotnienia i przeważających sił wroga.

W tym roku w całej Polsce złożyliśmy kwiaty i zapaliliśmy znicze na 74 grobach w 51 miejscowościach.

1 września o godz. 4.45 na parafialnym cmentarzu w Bojkowie odbył się uroczysty Alert z ceremoniałem wojskowym przy grobach Westerplattczyków - chor. Edwarda Szewczuka i kpr. Michała Plewaka. Oddano tu hołd i uczczono pamięć obrońców z 1939 r., wszystkim Walczącym o wolność Polski w czasie okupacji niemieckiej i sowieckiej oraz Ofiarom II wojny światowej. W uroczystości wzięli udział: Piotr Pyzik, wiceminister aktywów państwowych, Jarosław Wieczorek, wojewoda śląski, biskup gliwicki Sławomir Oder oraz przedstawiciele władz samorządowych, wojska, różnych służb mundurowych, mieszkańcy Bojkowa, młodzież ze Szkoły Podstawowej nr 8, przedszkolaki. Katowicki oddział IPN reprezentowała Ewelina Małachowska, pracownik Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN w Katowicach. Modlitwę na cmentarzu poprowadził ks. Piotr Szczygielski, proboszcz parafii Narodzenia NMP w Bojkowie.

„Spotykamy się po raz kolejny w tym szczególnym miejscu i tym szczególnym czasie, bo gromadzi nas tutaj pamięć. Pamięć o wydarzeniach sprzed ponad 80 lat, które zmieniły cały ówczesny świat. Nie tylko świat wielkiej polityki, ale przede wszystkim miliony mikroświatów poszczególnych ludzi. I pamięć o nich również nas dzisiaj tutaj gromadzi”-

podkreśliła Ewelina Małachowska z IPN. - „Byli wśród nich bohaterowie, którzy stanęli w gotowości, by bronić swoją ojczyznę. Wspominamy tych, którzy są pochowani na tym cmentarzu. Ich zaangażowanie i heroiczny wysiłek, gotowość do działania są naszym dziedzictwem, o którym nie wolno nam zapominać” - dodała.

4 września została odprawiona msza św. w 84. rocznicę wybuchu II wojny światowej z prośbą o pokój na świecie i życie wieczne dla bohaterskich obrońców naszej Ojczyzny oraz ludności cywilnej, która zginęła w następstwie działań wojennych oraz za zmarłych chor. Edwarda Szewczuka i kpr. Michała Plewaka, obrońców Westerplatte 1939 roku w kościele pw. N.M.P. w Bojkowie.

371912887_793514289
443074_545878705766
3822404_n

374730590_793516506
109519_738399093730
8357069_n

374697616_793517622
776074_811642419758
6406181_n

371923170_793516989
442804_581780181620
2376496_n

374772630_793517156
109454_212412159525
9164253_n

371912926_793514159
443087_209200075795
4857233_n

371949919_793517836
109386_274060241735
4460147_n

374641284_793518569
442646_669492549986
5210296_n

374654021_793518032
776033_430497855460
5219715_n

374777400_793514569
443046_793598500790
3395573_n

374759175_793517442
776092_68992902840
9817305_n

374691190_793517302
776106_866126559455
8285224_n

Uroczystość w Sławkowie odbyła się o godz. 4.45 na cmentarzu parafialnym przy ul. gen. J. Hallera przy grobie ppor. Bronisława Grudzińskiego. W upamiętnieniu wziął udział Jarosław Podworski, pracownik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach.

81-759160_g

Grób ppor. Bronisława
Grudzińskiego w
Sławkowie.

W ramach akcji
Pamiętamy o
żołnierzach broniących
Westerplatte
upamiętniono ppor.
Bronisława
Grudzińskiego w
Sławkowie. fot. Jarosław
Podworski/IPN

Uroczystość w Blachowni odbyła się o godz. 11.00 na cmentarzu parafialnym przy ul. Kościuszki 99 przy grobie ppor. Aleksego Kowalika. W upamiętnieniu wzięli udział: rodzina śp. Aleksego Kowalika, Sylwia Szymańska, brmistrz Blachowni oraz Danuta Mikoda, pracownik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach, harcerze oraz młodzież szkolna.

Biogramy żołnierzy, których upamiętnimy w woj. śląskim:

Ppor. Aleksey Kowalik – urodzony 23 lipca 1915 r. w Łobodnie (powiat częstochowski). Służbę wojskową odbywał w latach 1938-1939 w 77 Pułku Piechoty w Lidzie. W 1939 r. skierowany na Westerplatte, gdzie w stopniu starszego strzelca jako celowniczy obsługiwał działko przeciwpancerne. W czasie walk został ranny; po kapitulacji trafił do Stalagu IA. Następnie był robotnikiem przymusowym na terenie Luksemburga. Po wojnie powrócił do Polski i osiadł w Blachowni, gdzie zmarł 10 lipca 2011 r. Został pochowany na cmentarzu parafialnym w Blachowni (42-290) przy ul. Kościuszki 99. Za udział w obronie Westerplatte odznaczony między innymi Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Walecznych oraz uhonorowany tytułem honorowego obywatela Gdańska.

Ppor. Bronisław Grudziński – urodzony 4 lutego 1911 r. w Sławkowie (powiat będziński). Służbę wojskową rozpoczął w 1933 r. w 2 Pułku Piechoty Legionów w Sandomierzu. Na Westerplatte skierowany w 1939 r. Podczas jego obrony pełnił funkcję dowódcy wartowni nr 2. W czasie walk ranny trafił do obozu jenieckiego. W 1945 r. zwolniony z niewoli powrócił do Sławkowa. W latach 1945-1949 ponownie służył w wojsku. Zmarł w Sławkowie 4 stycznia 1992 r. i został pochowany w kwaterze nr 3 grobie nr 1 na cmentarzu parafialnym w Sławkowie (41-260) przy ul. gen. J. Hallera. Za udział w obronie Westerplatte odznaczony między innymi orderem Virtuti Militari oraz uhonorowany tytułem honorowego obywatela Gdańska.

Chor. Edward Szewczuk – urodzony 18 lutego 1892 r. w Podhorcach (powiat złotowski). Służbę wojskową rozpoczął w 1918 r. Służył w II Batalionie Mostów Kolejowych. Na Westerplatte został przeniesiony w 1930 r. na etat dowódcy oddziału technicznego. Po kapitulacji wzięty do niewoli, w której przebywał do 1945 r. Po wojnie osiadł w Legionowie. Zmarł w Gliwicach-Bojkowie i został pochowany na cmentarzu parafialnym w Gliwicach przy ul. Plonowej (44-141). Za udział w obronie Westerplatte odznaczony między innymi orderem Virtuti Militari oraz uhonorowany tytułem honorowego obywatela Gdańska.

Kpr. Michał Plewak – urodzony 15 stycznia 1910 r. w Podhorcach (powiat złotowski). Służbę wojskową odbywał w latach 1919-1922 w żandarmerii wojskowej w Warszawie. W 1939 r. zatrudniony na Westerplatte w charakterze murarza. Podczas działań wojennych obrońca placówki „tor kolejowy”. Po kapitulacji wzięty do niewoli, w której przebywał do 1945 r. Po zakończeniu wojny powrócił do rodzinnej miejscowości. Następnie przeniósł się na Śląsk. Zmarł 2 maja 1982 r. i został pochowany na cmentarzu parafialnym w Gliwicach przy ul. Plonowej (44-141). Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz uhonorowany tytułem honorowego obywatela Gdańska.

* * *

1 września 1939 roku o godzinie 4.45 niemiecki pancernik „Schleswig-Holstein” rozpoczął ostrzał Westerplatte - Wojskowej Składnicy Tranzytowej na terenie Wolnego Miasta Gdańska bronionej przez Wojsko Polskie w sile, według różnych źródeł, od 182 do 210 żołnierzy. W ten sposób padły pierwsze salwy w drugiej wojnie światowej. Polska załoga Westerplatte bohatercko walczyła w obronie powierzonej jej placówki, demonstrując całemu światu wolę oporu w mieście, które posłużyło Hitlerowi za pretekst do napaści na Polskę. Atakowana z lądu przez oddział SS „Heimwehr Danzig” i 3. kompanię morską, ostrzeliwana z morza przez pancernik „Schleswig-Holstein” i dwa niemieckie torpedowce, a także bombardowana przez niemieckie bombowce nurkujące wytrwała o wiele dłużej, niż planowane 12 godzin, do czego obligowały ją rozkazy. Kapitulacja Westerplatte nastąpiła dopiero 7 września, a jej głównym powodem był brak możliwości udzielenia pomocy medycznej ciężko rannym polskim żołnierzom. W trakcie siedmiodniowych walk poległo co najmniej 15 polskich żołnierzy, a około 50 zostało rannych. Z obroną Westerplatte na zawsze związały się nazwiska dwóch polskich oficerów: dowódcy mjr. Henryka Sucharskiego oraz jego zastępcy, kpt. Franciszka Dąbrowskiego. Walki na Westerplatte miały doniosłe znaczenie nie tylko ze względu na ich wymiar moralny. Stawiając skuteczny opór przez cały tydzień na półwyspie położonym u ujścia Martwej Wisły Wojsko Polskie skutecznie angażowało znacznie siły niemieckie, które nie mogły równocześnie być wykorzystane do ataku na Gdynię, port wojenny na Oksywiu oraz Rejon Umocniony na Helu.

Więcej o [ogólnopolskiej akcji](#) Pamiętamy o żołnierzach broniących Westerplatte.